

වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ග්‍රාමීය වාරි පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඒ.එම්.එන්. හුස්නා

පුරාවිද්‍යා හා උරුම කළමනාකරණ අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය.

husna.91n@gmail.com

ප්‍රමුඛ පද: ග්‍රාමීය, වාරි පද්ධතිය, එල්ලංගාව, තාක්ෂණික

හැඳින්වීම

පැරණි ශිල්පීය ඥානය උපයෝගී කර ගනිමින් වියළි කලාපයට යෝග්‍ය පරිදි නිර්මාණය කරන්නා වූ වැව එදා මෙදාතුර සිටම නොනවත්වා ම පැවත එයි. වර්ෂා කාලවල දී විශාල ජලාශ ආශ්‍රිතව එක්රැස් කර ගන්නා ජලය නියං කාලයේ දී කෙත් බිම් කරා ජලය සපයා ගැනීම මූලික අවශ්‍යතාවය වේ. මෙය නියං කාලයේ දී ජලය නිසි අයුරින් කළමනාකරණය කිරීම මෙහි වැදගත්කමයි. ජලයේ අවශ්‍යතාවය දැඩි ලෙස ජනතාවට දැනෙන්නට වීමත් සමඟ ගම් වැව් ආරම්භ වීම හඳුනා ගත හැකි ය. මෙතුළින් කුඩා වැව් ඉදිකිරීම ආරම්භ වීමත් සමඟ ග්‍රාමීය වාරි පද්ධතිය සංවර්ධනය වීම සිදුවේ.

වියළි කලාපයට අයත් වූ උභව පළාතේ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ආශ්‍රිත ව පවතින ග්‍රාමීය වාරි පද්ධතියේ සුවිශේෂීතාවයන් හඳුනා ගැනීම මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ සිදු කරනු ලබයි. ජනප්‍රවාදයන්ට අනුව, මෙම ප්‍රදේශයට ආවේණික වාරි පද්ධතීන් වලගම්බා, සද්ධාතිස්ස රාජ්‍යය සමයේ නිර්මාණය කළ බවයි. එසේ ම අතීතයේ වැල්ලවාය රෝහණ දේශයට අයත් වූ බිම් කඩකි. මෙහිසා මෙහි වාරි නිර්මාතෘන් රෝහණ දේශයේ පාලකයන් බව තවත් මතයකි. එසේ ම මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන

ප්‍රදේශය පිළිබඳව වැඩි අවදානයක් යොමු නොවීම නිසා මෙහි ග්‍රාමීය වාරි පද්ධතිය හඳුනා ගැනීම සහ ඒ ආශ්‍රිත වාරි තාක්ෂණය පිළිබඳව පුළුල් වශයෙන් අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වේ.

ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනයේ දී කේෂ්ත්‍ර ගවේෂණය සහ කේෂ්ත්‍ර නොවන ගවේෂණය යන ක්‍රමවේදයන් ද්විත්වය ම භාවිතා කරන ලදී. කේෂ්ත්‍රය ගවේෂණය සඳහා වැල්ලවාය කොට්ඨාශය ආශ්‍රිතව සිතියම් හඳුනා ගැනීම සහ වාරි මාර්ග පද්ධතියන් අධ්‍යයනය කරන ලදී. ප්‍රථමික මූලාශ්‍ර වශයෙන් මහාවංශයන්, බ්‍රෝහිග්ග්, පාකර් වැනි විද්වතුන් විසින් රචිත පර්යේෂණ කෘතීන් ප්‍රධාන වශයෙන් අධ්‍යයනය කළ අතර මෑත භාගයේ රචිත හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව, තෙන්නකෝන්, පනාබොක්කේ යන අයගේ ලිපි සහ මූලාශ්‍රයන් පරිශීලනය කරනු ලැබීය. එපමණක් නොව කේෂ්ත්‍ර ගවේෂණයේ දී හඳුනා නොගත් වාරි පද්ධතීන් පිළිබඳව ප්‍රදේශවාසීන් ඇසුරෙන් සම්මුඛසාකච්ඡා පැවත්වීමත් අවශ්‍ය අවශේෂයන් නටබුන් ආදිය ඡායාරූපකරණය සහ සැලසුම්කරණය කිරීම සිදු කරන ලදී.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡා

පැරණි වාරි උරුමය පිළිබඳව වැඩි වශයෙන් අවදානය යොමු වන්නේ උතුර, උතුරුමැද, වයඹ, දකුණු ප්‍රදේශය වෙතයි. එනමුත් උගව පළාත වෙත අවදානය යොමු වන්නේ අල්ප වශයෙනි. අතීතයේ රෝහණ දේශයේ කොටසක්ව පැවතුණු ද මෙම ප්‍රදේශය වර්තමානය වන විට විද්වත් අවදානය පහව ගොස් තිබේ. මේ පිළිබඳව කළ පූර්ව පර්යේෂණයන් ද නොමැති තරම් ය. මෙහිසා වැල්ලවාය ප්‍රදේශයේ වාරි කර්මාන්තය පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදු කෙරිණි. අධ්‍යයන ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව සක්‍රීය වැව් 30 ක් 35 ක් අතර හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. තව ද ජනාවාසකරණයත්, නවීකරණයත් හේතු කොට ගෙන බොහෝ වැව් අක්‍රීය වී ඇති ආකාරය හඳුනා ගැනීමට හැකි ය. හඳුනා නොගත් වැව් විශාල ප්‍රමාණයක් යටපත් වී ගොස් ය. මෙහි දී හඳුනාගනු ලැබූ වාරි කර්මාන්තයන් කුඩා වැව්, මධ්‍යය ප්‍රමාණයේ වැව්, මහා වැව් වශයෙන් වර්ගීකරණය කළ හැකි ය.

මෙම ප්‍රදේශවාසීන්ගේ ප්‍රධාන ජීවිකාව ගොවිතැනයි. මෙහිසා වාරි කර්මාන්තය යම්තාක් දුරකට සුරකිව පවතී. කේසේ නමුත් බොහෝ වැව්වල පැරණි තාක්ෂණික අංගයන් මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් විනාශ වී තිබේ. සමහර වැව් ආශ්‍රිත නටබුන් දැක ගත හැකි විය. සොරොච්, රළපනාවක්, චතුර පිට කරන විවරයක් (out let) යනාදී තාක්ෂණික අංගයන් ය.

බීසෝකොටු ආකාර සොරොච්වක් “ ඇතිලිවැව” ආශ්‍රිතව හඳුනා ගැනීමට සුවිශේෂී වේ. මෙම සොරොච්ව පඬුවස්නුවර ප්‍රදේශයට අයත් පඬුවාවේ බීසෝකොටු සොරොච්වට සාපේක්ෂව බීසෝකොටු සොරොච්වක් විය හැකිය. මෙහිදී බලහරුව වැව පිළිබඳව කළ කේෂ්ත්‍ර ගවේෂණයේ දී එම වැවට කිලෝමීටරයක් පමණ ඇතින් වැවක

ජලය පිට කරන විවරයක් (out let) හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. එහිදී ජලය කෙත් වතු කරා පිට කරන අවස්ථාවේ දී එහි ජලය මඟින් ඇති කරන පීඩනය තුළින් සිදුවන හානි වළක්වා ගැනීම සඳහා විවරය අසල ගල් පතුරු අතුරා ඇති ආකාරය දැක ගත හැකි ය. ඒ අසලම පැරණි වැව බැම්මේ සුළු කොටසක් ශේෂව පවතී. එපමණක් නොව මෙම ප්‍රදේශය තුළ ම රළපනාවක ශේෂයන් හඳුනා ගැනීමට හැකිවේ.

වාරි කර්මාන්තය පරිසරයට උචිත පරිදි භූ භෞතික පිහිටීම උපයෝගී කරගෙන ඇත. එහිදී භූමිය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කොට සුදුසු ප්‍රදේශයක් තෝරා ගැනීමට එකල වාරි ශිල්පියාගේ ඥානය දියුණුව පැවත ඇත. වැව්වල දැඩි ආරක්ෂාව උදෙසා පාෂාණ උද්ගතයන් ආශ්‍රිතව වැව් නිර්මාණය කිරීමයි. granite gneiss හා quartzite පාෂාණ උද්ගතයන් ආශ්‍රිතව සහ භූ දර්ශනයේ පිහිටීම පිළිබඳව වැඩි අවදානයක් යොමු කර තිබේ. එසේ ම භූමියේ රැලි ස්වභාවය නිමිනයන් හඳුනා ගෙන වැව් නිර්මාණය කර තිබේ. නිදසුන් ලෙස බුදුරුවගල වැව, හඳපානාගල වැව පාෂාණ උද්ගත ආශ්‍රිත නිර්මාණය වීම හඳුනාගත හැකි ය.

වැල්ලවාය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය ආශ්‍රිත වැව් 30 ක් 35 ක් අතර ප්‍රමාණයක් හඳුනා ගත් අතර ඒ ආශ්‍රිතව ඇතිලිවැව සහ තෙළුල්ල ග්‍රාම සේවා වසම්වලට අයත් වැව් 10 ක් 12 ක් අතර එල්ලංගාව පද්ධතියක් හඳුනා ගැනීමට හැකි වීම විශේෂත්වයකි. එල්ලංගාව වූ කලී රුධිරනාල පද්ධතිය හා සමාන වේ. ස්වභාවික ජල පෝෂක පද්ධතීන් උපරිම අයුරින් භාවිතා කිරීමේ තාක්ෂණය නිසා ස්වභාවික ජල පහරවල් මඟින් ගම් වැව් එකිනෙකට සම්බන්ධ වන ආකාරය පැහැදිලි ය. එහිදී එකිනෙකට සම්බන්ධ වූ වාරි පද්ධති රටාවක් නිසා ජලය කළමනාකරණය වීමේ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරන්නට ඇති බවයි.

මෙතුළින් ජලය උපරිම අයුරින් ප්‍රයෝජනයට ගෙන ඇත. පරාක්‍රමබාහු රජුගේ සංකල්පය ඵල්ලංගාව පද්ධතිය තුළින් සාක්ෂාත් වේ.

වර්තමානය වන විට මිනිස් ක්‍රියාදාමයන් බලපෑම් හේතු කොටගෙන පැරණි තාක්ෂණික අංගයන් විනාශ වී තිබේ. නිධන් හැරීම යන පටු පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීම සඳහා පැරණි අංගෝපාංගයන් විනාශ කරයි. ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සීඝ්‍රයෙන් ඉදිරියට පැමිණීමත් සමඟ බොහෝ ගම් වැව් ගොඩකර තිබීම වර්තමානය වන විට විශාල ජල අර්බුදවලට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇත. ග්‍රාමීය වැව් පද්ධතිය නැවත ප්‍රතිසංස්කරණය කළ හැකි නම්, අතීතය මෙන් නැවතත් ශ්‍රී ලංකාව ස්වයංපෝෂිත රටක් වනු නොඅනුමානයයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

තෙන්නකෝන්, එම්.යූ.ඒ, තෙන්නකෝන් ඩබ්ලිව් (2010) ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය කුඩා වැව් විකාශනය, පිහිටීම, ව්‍යාප්තිය සහ ඉටු කරන අත්‍යවශ්‍ය සේවා, හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ සහ පුහුණු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය, කොළඹ 07

පරි.පියසේන, එල්, (2002) **ලක්දිව පුරාතන වාරිමාර්ග**, මහවැලි කේන්ද්‍රය, කොළඹ

මහාවංශය-සිංහල (2013), බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල